

Vanliga frågor och svar om ändringarna i sjukdagpenningen och kanaliseringen av besparingarna gällande socialskyddsfonderna

Kanaliseringslösningen

1. Vad menas med kanalisering och varför görs det?

Enligt regeringsprogrammet är de centrala målen inom den ekonomiska politiken att vända skuldutvecklingen nedåt och förbättra finansieringen för den offentliga ekonomin. För att uppnå målen har regeringen genom sitt regeringsprogram beslutat att vidta sparåtgärder. Några av åtgärderna gäller socialskyddsfonderna. Besparingar i de förmåner som finansieras med försäkringsavgifter minskar försäkringsavgifterna. Samtidigt som man sparar i offentliga utgifter minskar dock också inkomsterna inom den offentliga ekonomin i och med att försäkringsavgifterna sjunker. Utan korrigeringsåtgärder skulle således skattegraden sjunka utan att besparingarna skulle förbättra den statliga ekonomin i samma omfattning. Därför behöver statens, de försäkrades och arbetsgivarnas finansieringsandelar av finansieringen av sjukförsäkringen ändras så att besparingarna riktas uttryckligen till statsfinanserna.

2. Hur inverkar kanaliseringen på de avgifter som tas ut hos löntagare och företagare?

Man har försökt att göra de ändringar i avgifterna som beror på kanaliseringen så att de ska få så ringa konsekvenser som möjligt för löntagarnas och arbetsgivarnas avgifter. På grund av de olika avgiftsplikterna och beskattningstekniken kan man dock inte helt undvika att det uppstår viss ojämlikhet. Löntagare som har låg inkomst betalar lite mindre i skatt, emedan skatten ökar en aning för de som har hög inkomst.

3. Hur inverkar kanaliseringen på de avgifter som tas ut hos förmånstagare?

För personer som inte har andra inkomster än förmåner stiger den försäkrades sjukvårdsavgift med 0,02 procent år 2025.

4. Hur inverkar kanaliseringen på de avgifter som tas ut hos arbetsgivare?

De föreslagna ändringarna av finansieringsansvaren i fråga om sjukförsäkringen ökar arbetsgivarnas avgiftsbörda. När man ser på kanaliseringslösningen som helhet (inkl. arbetsgivarens arbetslöshetspremie, avgiftsansvaren i fråga om sjukförsäkringen och ändringarna i skattebördan) kommer arbetsgivarnas avgiftsbörda i genomsnitt inte att förändras jämfört med 2023 som en följd av åtgärderna. Trots det uppstår det små skillnader mellan olika arbetsgivares skatte- och avgiftsbörda i och med företagets olika lönesummor. Eftersom arbetsgivarens sjukförsäkringspremie inte är graderad så som arbetsgivarens arbetslöshetspremie, orsakar kanaliseringen en lite högre avgiftsbörda för arbetsgivarna i små företag och en lite mindre avgiftsbörda för de arbetsgivare som har större lönesummor. Per enskild arbetstagaren med en medellön orsakar den ökade avgiftsbördan en ökning på cirka 10 euro i arbetsgivarens premier i mindre företag per

månad.

5. Hur mycket uppskattas kanaliseringen minska statsskulderna?

Av utgiftsbesparingarna enligt regeringsprogrammet och de nya utgiftsbesparingar som man beslutade om våren 2024 gäller sammanlagt cirka 1134 miljoner euro socialskyddsfondernas utgifter som finansierats med försäkringspremier och försäkringsavgifter. Cirka 220 miljoner euro av kanaliseringen genomfördes redan vid ingången av 2024, och avsikten är att genom den nya propositionen genomföra den återstående delen av kanaliseringen, cirka 914 miljoner euro.

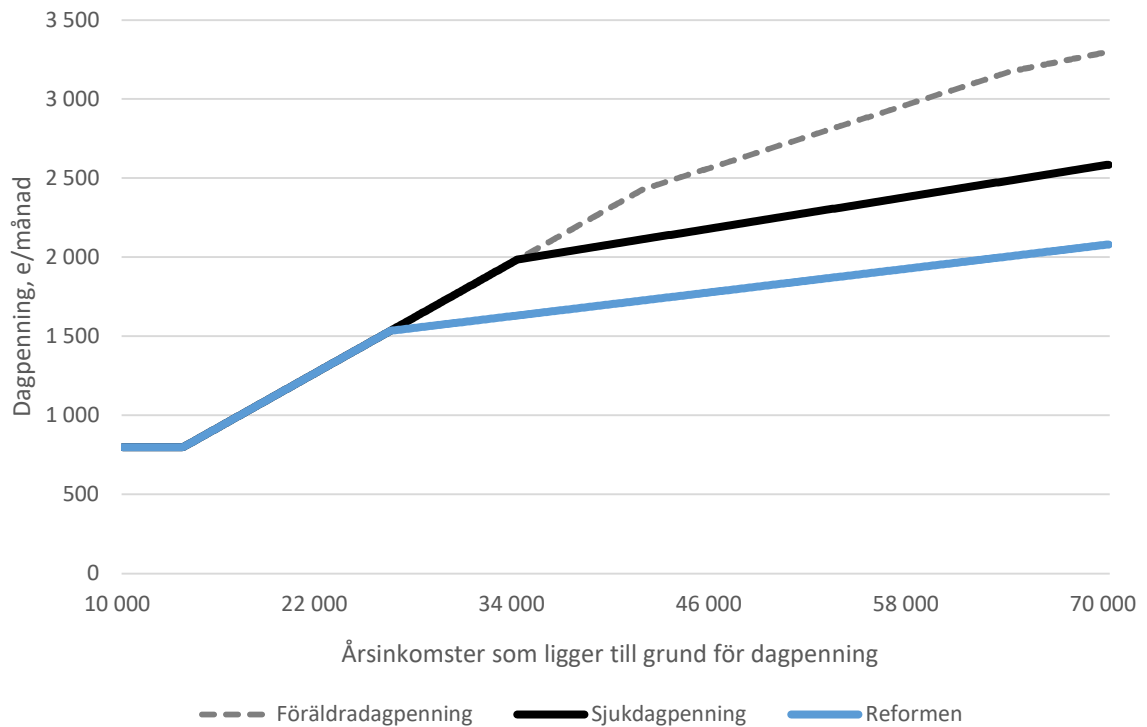
Ändringarna i fråga om sjukdagpenningen

1. Vem berörs av ändringarna gällande sjukdagpenningen?

Ändringarna i beräkningen av sjukdagpenning gäller förutom de som får sjukdagpenning även de som får partiell sjukdagpenning, donationsdagpenning eller rehabiliteringspenning, eftersom reglerna för beräkningen av dem beror på hur sjukdagpenningen beräknas. Den nya regeln om beräkningen av sjukdagpenning ska tillämpas från ingången av 2025 och gäller sådana perioder med sjukdagpenning som börjar år 2025.

2. Hur ändras regeln om beräkningen av sjukdagpenning?

Den övre årsinkomstgräns som berättigar till en ersättningsnivå på 70 procent och som årligen justeras med lönekoeficienten sänks på lagnivå från gällande 26 898 euro till 20 859 euro. Med 2024 års lönekoeficient betyder det att inkomstgränsen sänks från gällande 35 769 euro till 27 633 euro. För den överstigande delen ska sjukdagpenningen vara 15 procent i stället för 20 procent som nu. Det betyder att de föreslagna besparingarna berör personer med en årlig inkomst över 27 633 euro år 2024. Ändringarna gäller inte då den årliga inkomsten är lägre än 27 633 euro, och påverkar inte heller minimibeloppet av dagpenningsförmånen. Av tabellen nedan framgår hur regeln om beräkningen ändrats och hur den påverkar beloppet av sjukdagpenningen vid olika årliga inkomster.

3. Berörs också arbetsgivarna av ändringen i fråga om sjukdagpenningen?

Sjukdagpenning kan betalas till arbetsgivaren till den del den försäkrade på grundval av anställningsförhållandet har rätt till lön eller motsvarande ersättning för tiden för sjukfrånvaro och när det i anställningsvillkoren har avtalats att dagpenningförmåner eller en del av dem ska betalas till arbetsgivaren i stället för till den försäkrade. I de flesta fall avtalas det om lönerna under sjukfrånvaro i kollektivavtalen, men längden på den avlönade tiden varierar. Sjukdagpenningen ersätter inte inkomstförlusten till fullt belopp, och som en följd av de föreslagna besparingarna sjunker ersättningsnivån så att arbetsgivarnas lönekostnader ökar för den försäkrades sjukfrånvaroperiod. Det gäller också avlönad tid i rehabilitering och utbetalningen av rehabiliteringspenning.